

(המשך מעמוד 13)

ההתנחלות וה"העשייה" הם מכשיר ואמצעי להשגת העיקר. עיני הימין הקיצוני נשואות אל ה"עתידי" לאנשי אין ספק שהוא שייך להם. בטוח הקרוב, ובמישור הפוליטי האקטואלי, מדובר במערכה נגד פיגועי פיתחת-רפיח, או, כפי שמנסחים הדברים בכרונות של תנועת התחייה: "לעצור את הנסיגה מסיני". על-פי הסכמי קמפ-דייוויד אמורה מדינת ישראל לפנות את הפיתחה בעוד כשמונה

לפנות את עשרות אלפי התומכים. שחלקם חמוש ונכון להפעיל את נישקו, ואז ית-פוצצו הסכמי קמפ-דייוויד; או שמחר הפיגוע יהיה כה כבד, עד שהליכוד, ותנועת החירות במרכזו, יתנפץ לרסיס, סים, הממשלה תיפול, ובבחירות תיצבורנה מיפלגות הימין די כוח כדי לבטל את הסכמי קמפ-דייוויד. במקביל תנוהל המערכה על פיתחת-רפיח גם במישור הפרלמנטרי. אנשי ה-תחייה למדו את הלקחים מן ההצבעות על הסכמי קמפ-דייוויד וחוק ירושלים,

וזהה לגמרי עם ברית-המועצות. שניתקה את קשריה הדיפלומטיים עם ישראל ב-1967. ואיבדה כל אפשרות להשפיע על הנוער הישראלי. הדרך הייתה פרוצה. שרי החינוך יגאל אלון ואהרון ידלין חינו דור שהצביע לליכוד, וזבולון המר חינו דור שהצביע למען הימין הקיצוני. לצד שני אלה פעלו, מחוץ למערכת החינוך הממלכתית ולעתים גם בתוכה, אנשים כיצחק טבנקין ובניו, משה טבנקין ויוסף טבנקין, שהשפעתם רבה בקיבוץ המאוחד;

שרי-החינוך יגאל אלון ואהרון ידלין חינו דור שהצביע למען הליכוד, ואילו

שרי-החינוך זבולון המר חינו דור חדש אשר יצביע למען הימין הקיצוני

חודשים. בסמוך לחתימת ההסכמים הללו, ביצע גוש-אמונים התנחלות בלתי-חוקית בפיתחת-רפיח, סמוך לקו הגבול הנוכחי עם מצרים. בתהליך השגור זכתה ה"ת" נחלות זאת — עצמונה שמה — להכרת השלטונות. שם ימצא בסיס הכוח של אנשי הימין.

הם מקווים להביא לפיתחה עשרות אלפי תומכים. הלזו הקשה יהיה מורכב ממתי נחלי הגדה המערבית, רצועת-עזה הסמוכה ורמת הגולן. רבים מאלה הינם למעשה פונקציונרים של גוש-אמונים והמימשל הצבאי. המשכורות, המושלמות להם מ-קופת המדינה בכל מיקרה, יאפשרו לנהל את המערכה ללא קשיי פרנסה מיותרים. לא מן הנמנע שרבים מאנשי ההתנחלות ליות שיגיעו לפיתחת-רפיח יהיו מזויינים בנשק, ומאורגנים במיסגרות צבאיות מ-שלהם. זהו בדיוק המצב היום: אנשי ההתנחלויות מאורגנים ביחידות של הגנה מרחבית, ומחזיקים, ככל אנשי ההגמ"ר, את נשקם בביתם. ברור לכל, כי יחידות אלה נשמעות להנהגת גוש-אמונים, ולא דווקא למטכ"ל של צה"ל. כרגע, כאשר הרמטכ"ל, רב-אלוף רפאל איתן, מיישר קו בכל עניין ועניין עם הימין הקיצוני, אין שום סתירה בין השניים. אך סתירה כזאת עשויה להתעורר בקרב על פיתחת-רפיח, ויתכן כי לראשונה בתולדות מדינת-

וגם מהמערכה שהם מנהלים למען סיפוח רמת הגולן. כל ממשלה שירכיב מנחם בגין תהיה בעלת בסיס צר מאוד, וברגע המכריע תהיה תלויה בקולותיהם של אנשים כמו ה"ח"כ-הרב חיים דרוקמן, איש המפד"ל, הנאמן לגוש-אמונים, או הפרור פסור משה ארנס, איש חירות, ואחרים המתנגדים עד היום להסכמי קמפ-דייוויד. התחייה יודעת שתוכל לצבור תמיכה גם בתוככי מפלגת-העבודה, שכן אנשי הק"ר בוך המאוחד, למשל, אינם מסתירים עמ' דתם, שהמחיר שמשלמת ישראל תמורת הסכם השלום עם מצרים הוא, "כבד מד". תיקוות הימין היא, שבעת המערכה על פיתחת-רפיח יוכל גם להפיל את הממ' שלה על רקע זה.

אך תיקוותם של אנשי הימין הקיצוני אינו מבוססת רק על סיכויים בטוחים ה-קרב ובמישור הפוליטי בלבד. ברור להם כי אם תיכשל המערכה על פיתחת-רפיח,

הנגבי, כשם שרבים מאוד מתומכי חירות אינם שונים בדיעותיהם מאנשי התחייה. לתהליך זה, המוליך חלק עצום מתנועת הישראלי לזרועות הימין הקיצוני, היו, בשנים האחרונות, שתי סיבות עיקריות, שהאחת תלויה ברעותה.

חוטבי-עצים,

ובוגדים

מאז 1967 החלו מאות אלפי תלמידים בישראל את כיתה א' של בית-הספר היסודי במציאות חדשה. מציאות שבה

מנחם דורון ותלמידיו

הגדה המערבית ורצועת-עזה. "שייכות" לישראל, כמוהן רמת הגולן וחצי האי סיני; מציאות שבה ערבים מן השטחים הם פועלי ניקיון, פועלי בניין ומדיחיי כלים במיסדות; מציאות שבמיסגרתה נתפסת ישראל כמעצמה המתנחלים הם חלוצים, והערבים הם "רוצחים" ו"מחבדי לים", הומומים להשמדת את ישראל, אך כשרים לשמש כחוטבי-עצים ושואבי-מים. מה שנראה לאורחים הולגרים יותר של המדינה כמצב חדש, ולעתים אנומלי, נראה טבעי בעיני הצעירים, שכל תודעתם התגבשה ב-14 השנים האחרונות.

אל התודעה הימנית שפתחה המציאות עצמה, נוסף הסחף ימינה במערכת החינוך הישראלית, שלא רק שלא היתה לה שום ביקורת על מציאות זו, אלא אף העניקה לה לגיטימציה, פיאהר וקילסה אותה. תהליך זה התרחף בארבע השנים האחרונות, כאשר שימש זבולון המר, איש המפד"ל, כשר החינוך. אך אין להגשים בחשיבות, "תרומתו" של המר. הוא המשיך לעצוד בדרך שסללו קודמיו.

תלמידי תנועות-הנוער חונכו על כך ש"ציונות" ו"הגשמה" פירושן התנחלות בגדה המערבית וברצועת-עזה. הם למדו בשיעורי-מחנך שמיתבט גוש-אמונים "ש" נשלח לפני כעשר שנים לגולדה מאיר, הוא תופעה של בגידה. יותר ויותר חיללי צה"ל בילו את כל שירותם הצבאי כחילי כיבוש — והמערכת החינוכית הכשרה אותם לכך היטב. לתהליך זה כימעט שלא היו נוגדים מעברו השני של המיתרס הפוליטי. היו אלה תנועות-הנוער החלרי ציוני, השמאליות לכאורה, שחינכו את אנשיהן להליכה להתנחלות בקיבוצים החדשים בפיתחת-רפיח. ברמת הגולן וב-ביקעת הירדן, השמאל שמהוץ למערך היה תורל כוח כימעט לחלוטין, וירק"ח

איראדנה דורון

יתנהל הקרב הבא, הגדול והמכריע, על עתיד הגדה המערבית ורצועת-עזה. מע-רבה זו תתנהל בעוד חמש שנים ויותר, כאשר יהיה צורך לקבל החלטה על "המע-מד הסופי" של האזורים הללו. וכאן נושא הימין הקיצוני את עיניו אל הנוער.

התיכון חממה

של הימין

התהליך שהביא לעליית הליכוד לשלטון, לפני ארבע שנים, התחיל בבתי-הספר ובאוניברסיטות לפני תריסר שנים ויותר. במישורים שנערכו בבתי-ספר תיכוניים בסוף שנות ה-50 ובתחילת שנות ה-70 התגלתה אהדה גוברת והור' לכת למיפלגות הימין. כאשר הגיעו תלמידי התיכון לאוניברסיטות, התרחש הבלתי-נמנע: כזו אחר זו נפלו אגודות-הסטור דנטים בקאמפוסים השונים בידי אנשי חירות, אחרי שבמשך שנות דור היתה השליטה הבלתי מעורערת בון בידי צעירי מפא"י. בקדנציה הנוכחית יכהנו בכנסת רוני מילוא ומיכה רייסר מחירות, ודרור ויגרמן מהמיפלגה הליברלית שבליכוד, שהיו יושבי-ראש של אגודות-סטודנטים. מגמה זאת, שכבר לפני עשור שנים בישרה את עליית הליכוד, מחריפה והור' לכת, ועתה היא משרתת את הימין הקי-צוני. במישורים שנערכו בבתי-ספר תיכו-

נכיא טבנקין ובניו

ישראל יתייצבו פאלאנגות חמושות של הימין נגד חיללי צה"ל. בנה של חברת-הכנסת גאולה כהן, איש התחייה צחי הנגבי, אמר לכתב העולם הזה שאינו יודע כיצד ינהגו אנשי גוש-אמונים בשעת מיבחן כזו, אך הוא מקווה שירתעו ממילחמת-אזרחים. אך צחי הנגבי אינו איש גוש-אמונים, אינו דתי, והוא מתגורר בירושלים.

למערכה על פיתחת-רפיח מטרה אחת ויחידה, מוצהרת וגלויה: לפוצץ את הסכמי קמפ-דייוויד, כדי למנוע כל אפי-שרות של פיגועי הגדה המערבית ורצועת-עזה תמורת שלום ישראלי-פלסטיני. אנשי הימין הקיצוני לא יודו בכך בגלוי, אך הם מנהלים מערכה טקטית על גבם של מתנחלי פיתחת-רפיח. לא הפיתחה עצמה מעניינת אותם. אך הם סבורים שתוצאת הקרב על הפיתחה תקבע את תוצאת הקרב על ארץ-ישראל השלילה.

המערכה שתתנהל בשטח עצמו תוכרע, לדעת אנשי הימין, באחת משתי דרכים: או שצה"ל לא יהיה מסוגל

צנחן, מצביא

ומתנחל

יצד התהליכים הללו, העשויים ל-העניק לימין הקיצוני תמיכה המונית בעתיד הלא-רחוק, התרחשו תהליכים אחרים, כלכליים בעיקרם, שמעניקים לו תמיכה מצד מוקדי-עוצמה בחקלאות, בי-תעשייה ובענף המיסחר הישראלי.

הכלכלה הישראלית נקשרה יותר ויותר בכלכלת השטחים. יותר ויותר פועלים באים משם למשק הישראלי. פועלים אלה לא רק שהם זולים מעמיתיהם בישראל, הם גם מהווים כוח רבי-עוצמה להורדת השכר הכללי במשק הישראלי. הגדה המערבית ורצועת-עזה הפכו גם לשוק נרחב לסחורות ישראליות, והשטחים הינם "הארץ" שעמה יש לישראל מאזן מיסחרי (עודף יצוא על יבוא) מעולה.

השטחים החדשים שנפתחו לפני ההתי-נחלות, העניקו מרחב מחייה לדור השני והשלישי של בני הקיבוצים והמושבים שבתחומי הקו הירוק, כאשר משבצות הקרקע ביישובים הוותיקים כבר לא הס-פיקו לקליטת הדור החדש. בין ישראל והשטחים נוצרו יחסים קולוניאליים טיפו-סיים. אנשים כאריאל שרון, רפאל איתן ויגאל הורביץ הם מייצגים מובהקים של הקולוניאליזם החקלאי (הנשען גם על תעשייה חקלאית). אנשים כדן טולקובסקי ובני פלד מייצגים את הקולוניאליזם ה-תעשייתי, ורבות של בעלי מיסדות, בעלי מוסכים, בעלי בתי-מלאכה ובתי-חרושת קטנים בענפי הטכסטיל והמוון, או ספקי סגירות ושימורים רואים בניתיים בכמה חבריי-כנסת של חירות, המדברים בשם "האזרח הקטן", את הנציגים שידאגו להמשך הזרמת כוח-עבודה זול מן הגדה והרצועה, ולהמשך זרימת הסחורות לשם. מה מפריד בין הימין הקיצוני ובין העתודות הגדולות של כוח-אדם התומכות בעמדותיו כבר היום? ראשית — מנחם בגין, העומד בראש הליכוד ומצליח לסחוף את ההמונים הלאומנים אל צידו. ושנית — הימין הקיצוני לא השכיל להעמיד מתוכו מנהיג בעל שיעור-קומה, תנועות הדוגלות ב"ד חוקה" וב"גז קוקה" וקוקות היו, תמיד ובכל מקום, למנהיג שיצליח לבטא את הציוויים הללו ולסמל אותם בדרך שתסחוף את ההמון.

אך הזמן יעשה את שלו. מנחם בגין יפנה את הוירה הפוליטית במקדם או במאוחר, ואם תחסם דרכו של אריאל שרון לראשות תנועת החירות והליכוד, הוא עלול להפוך מנהיג הגדול של הימין הקיצוני, ומי שיוליך אותו אל השליטון. לאריאל שרון יש כל מה שזקוק לו מנהיגו של הימין הקיצוני לזרמי השונים. הביוגרפיה שלו מתאימה: בן איכרים, צנחן, מצביא ומתנחל, גם האופי שלו מתאים: תאבי-שליטון וחסר מעצורים. בעל כושר ביטוי המספיק להעברת מסרים פשוטים ו"חזקים", וחשוב כל פחות: אריאל שרון יכול ללכד סביבו את הימין הקיצוני לפלגיו השונים. מוצאו בתנועת-העבודה, הוא מיטיבו של גוש-אמונים ומבאי חצרו של הרבי מלובביץ. הוא יוכל לדבר בשם הביטחון, בשם ההתיישבות, בשם הדת ובשם הלאום — ולסחוף את השמחה פרנקל.